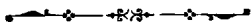

Ձեռագիրները նշանակելու մէջ հոս կայ կարգ մը. դրուած են ըստ հնութեան, նախ G իւր խումբով, A իւր խումբով և O իւր խումբով և ապա հետզհետէ ձեռագիրներն և տպագրութիւնները:

Ահա այն միծգի երկասիրութիւնը, որ իբրև ոսկեղէն նոր պսակ մը դրուեցաւ նորին Սրբութեան Պիոս ԺԱԻ ճակարին վրայ որ եղած էր գործիս կատարման քաջալերն և մեկնանար:

Փիտական աշխարհը որ 18 տարի է Վերակենդանոյց և սրտաթունդ կը դիտէր Տի. բերիսի մեծակառոյց մեղուանոցը, կը հիաւայայտը դրուատելով ուսումնասիրական այդ մեծ աշխատութեան հետ մարդկային բնութեան տոկուն համբերութիւնը, մաշքելով դեռ երկար տարիներ գիտութեան այդ հերոսներուն, անընկճելի յարատեւութիւն՝ շարունակելու և իրագործելու այս նուիրական մեծ գործի հիմնադրին սուրբ ուխտը, այսինքն որքան կարելի է փութով տեսնելու բուն իսկ Ս. Հերոնիմոսի հարտար ձեռքէն ելած Vulgataն:

Հ. ՍԱՐԴԻԼ ԱՐԱՄԵԱՆ

Փ Բ Ա Կ Ա Ն

ՍՈՓՈՎԵՍ

Ի ԴԻՊՈՍ ԹԱԳԱՆՈՐ

ՆԱԽԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Իդիպոս՝ Թագաւոր Բեդուիոյ Թիւրէ քաղաքին՝ կը կատարէ իր անմէն մէջ երկու սուկալէ ճակատագրերն, զուշկուած երբեք իր մասին իր Լայոս հօր, Լայոս-սպանութիւն և միջնեայ զուգուորութիւն մօրը հետ, երկուքն ալ յանգտաւ: Ծնողքը՝ սարսափաւոր այդ չարիքին՝ հաղիքն ձնած՝ զինքը մտայի լեռ մը նեանէ կուտայ՝ սրպէս զի մեռնի: Ողջ կը չայ և կը սնուցուի իբր օրդի կորնթացոց Պուլբոս Թագաւորին: Բայց ժողովի մը մէջ Թշնամանեւում իբր աղէկորդի անհարազատ, և հարցնելով զեկափան պատգամը՝ կը լսէ հաստատաւ երկու չարիքները. կը փախի կարծեցեալ ճայ. բնի տունէն, և ճամբան՝ յանգտաւ կը սպաննէ հայրը: Կ'երթայ Թիւրէ, խոնապազան Սփինքսին առակները կը լսէ՝ կը փրկէ Թեբալիներն անոր օճիւններէն, և անոնց

իբր շնորհակալութիւն իր երախտայ՝ կը բարձրացնեն զինքը Լայոսի աթոռը, և իր Յուստոս մօրմէն կ'ունենայ երկու մանչ՝ Եւստիկէս և Պուլիսիէս, և երկու աղջիկ՝ Անտիգոնէ և Իսմենէ, Իդիպոս անխնայ է յանգտաւ, բայց չարիքին է վրէժ՝ զինքն սրածութիւն կը դրկեն քաղաքը. պատգամ հարցուելով՝ պատասխան կ'ընդունին, Թէ հարուածը չի դադարէ՝ մինչև որ չիսորդի Լայոսի աթոռը, Իդիպոս ի ինչորդի կ'իւլէ սպանողին, և զայն իր անմէն մէջ կը զոնէ. և տեսնելով զինքը պարտաւոր զինքն անէջին և ստեղծութեան, որով ինքն իսկ նգոված էր սպանողը, և խելամուռ ըլլալով նաեւ երկրորդ օճիւր յանցանքին՝ անձամբ անմէն վրէժ կը ինչորդի կոտորութեամբ ուշերուն և սպառազուրկեամբ երկրէն, իրմէ առաջ՝ մայրը տեղեկանալով եղած աղէտին՝ կը խնայէ ինչզինքն:

Ա Ն Ց Ի Ն Ք

ԻԴԻՊՈՍ

ՔՈՒՐՐ

ԿԻՒՆՈՆ — անբոժող Իդիպոսի

ՊԱՐ — Թեբալի երկրի

ՏԻՐԵՍԻԱՍ — մարգարէ

ՅՈՒԱՍՏԷ — զինքն

ԲԱՆԲԵՐ — Լայոսի

ԻՍՄԵՆ — Լայոսի

ՏԻՐԵՍԷՆ — Լայոսի

ՏԻՐԵՍԷՆ է ի Թիւրէ, արքանիքին զաւթին մէջ:

ԱՌԱՋԻՆ ԱՐԱՐՈՒԱՄ

ԻԴԻՊՈՍ, ՔՈՒՐՐ, ԿԻՒՆՈՆ, ՊԱՐ.

ԻԴԻՊՈՍ

Որդեակներ, նոր բողբոջներ հին կազմոսի, ինչու էք այս աստիճանաց վրայ նստել՝ Աղաչաւոր ուղէններով բեռնաւոր: Քաղաքն ամբողջ անուշ խունկեր կը բուրէ, Եւ կը հնչէ մրանգամայն ողբ ու կոծ: Ձուակներ, ևս օտար բերնէ չուզեցի լըսել, անձամբ ես Իդիպոս հոս եկայ՝ Եւ ամէնքէն հոգեկաւոր յորժորոշուած: Ըսէ սակայն դու, ով մեռուկ, քանիք զեզ կ'իյնայ խօսիլ ասոնց տեղ. դուք ինչու էք Նստալ, ինչ վախ ունիք, և ի՞նչ կը խնդրէք. Եւ աստիկ պատրաստ ձեզի օգնելու: Զի անըզգայ պիտի 'լլայի՝ եթէ զիս ջըլուզէր ձեր այդ տեսարանն ողորմուկ:

ՔՈՒՐՐ

Դու, Իդիպոս, հայրենիքիս տէր իշխան,

Մեզ կը տեսնես նստած ամէն հասակէ
 Բագիրներուդ քով. ոտանք չի կրնար դեռ
 Հեռու տեղիդ երթալ. միւսերը՝ քորմեր
 Ծերութենէ ծանրացած. ես՝ քորում Զեւոյ,
 Անոք ծաղիկը մեր առոյգ պարմանեաց,
 Եւ ծնացած մասն ազգին՝ ոստեր ձեռքերնին
 Հրապարակները կը նստին՝ աղջին հոն
 Պալլասի գոյգ մեհեաններուն, ուխտէն¹
 Ըղձապատում մոխրին վերայ: Զի քաղաքն՝
 Ինչպէս որ դուն իսկ կը տեսնես՝ կը ծրփայ
 Եւ չի կրնար գլուխ վերցնել անդունդէն
 Արիւնքոռուտ կոնակներու. երկրին մէջ
 Երեսած ծնածած են բեղունութեան բողբոջներն,
 Երեսած Զոկերն արջառներուն, կիներուն
 Արգանդներուն մէջ կը մեռնին մանուկներն.
 Եւ սրածուծիւնը ժառնա՝ աստուածը հրազէն՝
 Կը տազնապէ քաղաքն, ու տունը կազմեան²
 Կը դատարկուի, եւ հեծութեամբ, ողբերով
 Կը ճոխանայ դժոխքը սեւ: Ո՛չ ես ինքս,
 Ոչ այս տղաքն՝ որ բազմիդ քով ենք նստած՝
 Մենք քեզ դից չենք հաւասարեր. այլ կեանքի
 Վրտանդներուն եւ դէպքերուն մէջ՝ զոր դիք
 Մեզ կը զրկեն, իբրեւ մարդոց առաջնոյն
 Քեզ կը դիմենք. դուն որ եկար կազմոսի
 Քաղաքն ու հարկն անագորոյն երգչին³
 Զոր կու տայինք մենք շնչեցիր. եւ ասի
 Աստուք մենէ բան գիտնալու, մենէ բան
 Իմանալու. այլ աստուածի մ'օգնութեամբ
 Ազատեցիր մեր կեանքն՝ ինչպէս ամէն ոք
 Կը մըտածէ, կ'ըսէ: Արդ ո՞վ ամէնքէն
 Հըզոր զըլուխդ իդիպոսեան, կ'աղաչենք
 Կ'երդուցնընենք զքեզ՝ դարման ու զըտիր,
 Աստուածներէն մէկուն խօսքովն ըլլայ թող,
 Կամ մարդոցմէ տեղեկութիւն առնելով.
 Զի խորհուրդները փորձառու մարդերուն
 Միշտ յաջողած կը տեսնեմ ես: Ո՞վ մարդոց
 Ամենալաւ, կանգնէ քաղաքն, եւ ուշ դիր
 Որ այս երկիրը քեզ փրկել կ'առնուանէ
 Քու երեմնի փոյթիդ համար: Բայց երեսնէ
 Մեզի թէ՛ չըստիպուէինք յիշել մենք
 Քեզ՝ պետութիւն կանգնող, եւ նոյն կործանող:
 Օ՛ն այս քաղաքն ապահովէ դուն ուրեմն.
 Յաջող հմայքով այն ատեն մեզ փրկեցիր,
 Հիմա ալ դուն եղիր քեզի նոյն նըման:

Զի թէ երկրիս իշխանն ես դուն՝ ինչպէս ես,
 Լաւ է իշխել անոր մարդով՝ քան անմարդ:
 Եւ ինչ է բերդն անգինուոր, նաւն՝ աննաւազ,

ԻՐԻՊՈՍ

Ո՞վ չուսողական մանուկներ, դուք եկած էք
 Խնդրել բաներ՝ ինծի ծանօթ՝ Լանծանօթ.
 Զի լաւ գիտեմ որ ամէնքիդ հիւանդ էք,
 Բայց ինծի չափ հիւանդ չըզայ մէջերիդ,
 Զի ամէն ոք ձեռնէ կու լայ մի միայն
 Իր վըրայ՝ ոչ ուրիշի. մինչ իմ հագիս
 Կու լայ քաղաքը, կու լայ գիս, կու լայ քեզ.
 Զիս իմ քուսէս արթնցնողը դուք չէք.
 Գիտցե՞ք որ ես շատ արցունքներ թափեցի,
 Փորձեցի բիւր հնարքներ սրտով մ'ալէկոծ:
 Միակ դարմանն որ զըտայ լուր՝ քննութեամբ
 Ի գործ դրի. Մենիկէի հետ կ'ընեն
 Իմ աներձագըս զրկեցի՝ փեքոսի
 Պիւթեան յարկերն որ հարցնել թէ ես ինչ
 Պէտք եմ ընել եւ կամ ըսել՝ քաղաքիս
 Ի փրկութիւն: Եւ արդէն օրը հասած
 Ժամանակեալ ժամուն՝ կ'առթէ ինձ տազնապ,
 Ի՞նչ կ'ընէ. ան պէտք էր վազուց հոս ըլլալ:
 Իսկ երբ հասնի՝ պիտի շատ վատ ըլլայի
 Եթ՝ աստուածին հրամանն ի գործ չըդնէի:

ՔՈՒՐՄ

Լաւ խօսեցար. զի ասոնք իսկ աւասիկ
 Կըրէնի գալուստն ինծի կ'աւետեն:

ԻՐԻՊՈՍ

Տէր Ապողոն, ո՛ր էր թէ ան կենարար
 Բախտով հասնէր, ինչպէս եւ լուրձ երեսով:

ՔՈՒՐՄ

Զըւարթ է ան. թէ ո՛չ ան չէր ք գար հոս
 Գլուխը պսակած սարդենիով պտղալից:

ԻՐԻՊՈՍ

Պիտի գիտնանք փութով, ա՛լ ձայն կը հասնի
 Իշխան, որդի Մենիկէի, աներձագ,
 Աստուածէն ինչ պատգամ մեզի կը բերես:

ԿԻՆՈՆ

Լաւ. զի դժուար ձեռնարկին մէջ թէ երբեք
 Մենք յաջողիք, ա՛լ երջանիկ պիտի լլնայ:

1. Իսմենո՝ որ առաջ Լատոն կը կոչուէր՝ գետ է Բէնով-
 ափոյ.

2. Ուրմէնան. կազմումն է թեքէ քաղաքը շինողը.

3. Անագորոյն. կրգիւք մարդակերպ Միքեմա գազանն
 է, որ որջացած թեքէի արեւհաւին մօտ՝ անցորդներուն

առեղծուածներ կ'երգէր. ով որ չըուշակէր՝ կը կուէր.
 Իդիպոս գուշակք, յաղթեց և քաղաքներով սպաննեց.

4. Բազմութեան կամ քաղաքին հետ, ինչպէս եւ Պա-
 րին՝ եղակի կը խօսի.

ԻՌԻՊՈՍ

Ի՞նչ խօսք է այդ. չի ներշնչեր այդ ինծի
Ոչ քաջաւոր եւ ոչ ալ խէթ կասկածի:

ՔՈՒՐՄ

Եթէ կ'ուզես լըսել աստեց լու ի լու,
Պատրաստ եմ. կամ եթէ կ'ուզես ներս երթանք:

ԻՌԻՊՈՍ

Ո՛ն, ամէնուն առջեւ խօսէ. ցանն անոնց
Զիս աւելի եւս կ'ընկճէ քան իմ կեանքս:

ԿՐԷՈՆ

Պիտի 'սեմ ինչ որ աստուածէն լըսեցի.
Փերոս իշխան կը հրամայէ յայտնապէս
Մեր երկրին մէջ սնած պղծութիւնը վանել
Եւ չըթողու որ անպատիժ բռնանի:

ԻՌԻՊՈՍ

Ի՞նչ քաւութեամբ, եւ ի՞նչ տեսակ չարիք է:

ԿՐԷՊ

Վանելով մին. կամ մահով մահը քաւել,
Զի ողորուած է քաղաքն այդ արիւնով:

ԻՌԻՊՈՍ

Եւ ո՞վ կ'ուզէ որ մենք պատժենք մարդոցմէ:

ԿՐԷՈՆ

Իշխան, լայոսն էր պետ երբեմն այս երկրին,
Այս քաղաքին դուռ դեռ չեղած առաջնորդ:

ԻՌԻՊՈՍ

Լըսած եմ զայդ, վասըն զի չեմ տեսած բնաւ:

ԿՐԷՈՆ

Եւ զի անի սպանուեցաւ՝ անդ յայտնապէս
Կը հրամայէ մարդասպանները պատժել:

ԻՌԻՊՈՍ

Ախարհի ո՞ր կողմն ես անողք. ջնջուած
Հիւ ոճրի մ'ի՞նչպէս հետքերը գտնել:

ԿՐԷՈՆ

Ըսաւ թէ այս երկրին մէջ է. թէ փնտռենք
Ի՛ր դիրապիւտ, թէ ոչ՝ ձեռքէ կը փախչի:

ԻՌԻՊՈՍ

Լայոս իր տան մէջ այդ մահով սպանուեցաւ
Թէ դաշտերու մէջ, կամ օտար երկրի վրայ:

ԿՐԷՈՆ

Ինչպէս կ'ըսէր՝ զընաց պատգամ հարցնելու,
Բայց մեկնելէն յետոյ ալ տուն չըդարձաւ:

ԻՌԻՊՈՍ

Զըտեսա՛ւ զայն բանբեր մը, կամ ուղեկից,
Որ մէկն անկէ իմանալով օգտուէր:

ԿՐԷՈՆ

Ոչ, զի մեռան ամէնքը քացի ի մէկէն,
Որ փախչելով վախէն՝ տեսած բանբերէն
Բանի մը լուկ վրկայութիւն կրնար տալ:

ԻՌԻՊՈՍ

Ինչո՞. զի մէկն ալ պիտի մեղ շատ բաներ
Սորվեցնէր, կը բաւէր կայծ մը յոյսի:

ԿՐԷՈՆ

Աւագակներ՝ կ'ըսէր՝ անոր հանդիպեր
Ու զայն սպաններ են բազմաձեռն գնդով:

ԻՌԻՊՈՍ

Ատոր ինչպէս պիտ' յանդգնէր աւագակն
Եթէ հոսկէ ծախուած չըլլար դըրամով:

ԿՐԷՈՆ

Եղան այդպէս մըտածողներ այն ատեն.
Հայրենիքին տառապանքները սակայն
Մոռցուցին վրէժը լայոսի խողովոման:

ԻՌԻՊՈՍ

Զեր պետութիւնն իյնալէ վերջ՝ ի՞նչ աղէտք
Հետապնդումը ձեր կրնար կատեցնել:

ԿՐԷՈՆ

Բազմահեղափոխութիւնը մեզ թոյլ չէր ի տար
Ըզբաղելու աներեւոյթ բաներով,
Կը դրդէր ո՛ւր դրնել ներկայ 'զէտներուն:

ԻՌԻՊՈՍ

Բայց եւ. աստեղ պիտի պարզեմ ըսկիզբէն.
Շընորհ քեզի եւ փերոսին որ տարիք
Արժանապէս մեռեալին վրայ հոգ ու ինամ:
Այնպէս որ զիս ալ պիտի ձեր հետ տեսնէք
Վըրէժխնդիր երկրիս եւ նոյն աստուածին:
Պիտի հերքեմ այդ ոճիրն ոչ հետաւոր
Բարեկամաց համար, այլ նոյն իսկ ինծի:
Մարդասպանն ո՞վ որ ալ ըլլայ՝ պիտ' ուզէր
Թերեւս եւ զիս դաւաճանել նոյն ձեռքով:
Անոր օգնէն ինծի օգնել ըսել է:
Այդ, մահուակներ, աստիճանները փութով
Թողլըքեցէ՛ք, տարէք ոստերն ազնիւօղ.
Եւ թող կաղմեան ժողովուրդն հոս կանչուի:
Ես ամէն չափ ընեմ պիտի. աստուածով
Կամ բարեբաւտ պիտի լլանք՝ կամ կործանիմք:

ՓՈՒՐԵՐ

Ո՛վ մանուկներ, ելլենք, զի մենք եկանք հոս Այս բաներուն համար, զորս արդ աս մեզի կը խոստանայ. եւ թող փերոս՝ որ զրկից Մեզ այս պատգամը՝ զայ հասնի մեզ փրկիչ եւ հանգուցիչ մեր ցաւերուն, սրածութեան:

ՊԱՐ

Ո՛վ հեշտախոս Արամազդեանըդ պատգամ, Ոսկիաճոխ Պիւթոնէն՝ ի՞նչ աւետել կու գաս մեզի դէպ ի թնքէ հոյանուն. կը սոսկայ սիրտըս, կը թնդէ սարսափէն, խշմամակալ եւ օգնականըդ Դիւեան, Ահաբեկ՝ ի՞նչ արդեօք պիտի կատարես Հիմայ եւ կամ ապագային ինձ համար: Անմահական խօսք, օ՛ն, ըսէ դու ինձի, Ոսկեղիճիկ Յոյսին որդեակ դու անխաբ:

Կը կանչեմ նախ ըզգեզ, անմահ Աթենաս, Դուստըր Զեւսի, եւ մեր երկրին պահապան Առտեմիս քոյրդ, որ կը հանգչի փառահեղ հարականներու գահի վերայ՝ քաղաքիս Հրապարակին մէջ, եւ նետողն Ապողոն. եկէք եկէք երեքնդ ինձ օգնութեան:

Եթէ երբեք եւ առաջին աղէտին՝ Որ յարձակեր էր քաղաքին վրայ եւ դուք Ագատեցիք զայն ժանտաժուտ բոցերէն, Օ՛ն դուք հիմա եւս եկէք եւ եկէք:

Ո՛վ դէր, անհուն չարարաւորներ կը կըրեմ, Ողջ ժողովուրդն հիւանդութեամբ կը տապի, եւ չըկայ մէկը որ դարման մըտածէ: Երկրի չօնադ միջոցներ չեն հասուննար, եւ ոչ կիներն երկունքներու կը տոկան: Քան սքրաթոյի թուռնն արագ, քան կըրանկ Անըւաճ՝ մէկը մէկալին ետեւէն

Կը թափթրփին զբժոխային ասիին վրայ, եւ կը դառնայ քաղաքս անմարդ՝ անապատ:

Եւ սերունդներն անկարեկիր՝ անողորմ Մահահրաւէր գետինն վերայ կը պառկին: Կիներ, մայրեր արեւմադիկ հոս ու հոն Բազիններուն աստիճանաց վրայ ինկած, կը հառաչեն կը թառանչեն կը հայցեն Վախճան իրենց դառնակլորտու ցաւերուն: Կը խառնըին օրհնելովեանց ճայթիւններն Ահաբաբբառ հառաչներուն ողբական: Արամազդի ոսկեղէն դուստր անվըկանդ, Դրկէ մեզի զերարթաղէմ օգնութիւնդ:

Իւ ժանն Արեւը որ անզէն՝ անվահան Ահեղ գոռմամբ վրաս յարձակած կ'այրէ զիս, Թիկնադարձոյց փախցուր ընդ կրուկ այս երկրէս, Ամիդիդիտի լայնածաւալ ալճին մէջ, կամ հիւրամերձ Թրակիան ծովուն խորշերուն: Զի կը լափէ օրը ցայգին խընայածն: Հայր Արամազդ, դուն որ կ'իշխես հրախաղաց փայտականաց, զայն կայծակովդ փչրէ:

Լիկեանդ իշխան, պիտ' ուզէի ես որ դուն Բու անվըկանդ սլաքներդ ոսկի աղիղէդ Արձակէիր, եւ ըլլայիր մեզ պաշտպան, Ու Արտեմիսի կայծակնաբորբ ճանաչիներն Որոնցմով նէ կ'անցնի Լիկեան լճուներէն: Եւ կը կանչեմ քեզ եւս, աստուած ոսկեխոյր, Որ այս երկրին անունը վրադ կը կըրես, Պայծառագոյն Բաքոս, ընկեր Մենաղեանց, Զինուած հրաբորբ ջահով եկուր ջախջախէ՝ Աստուածներուն մէջ ամենէն գարշելին:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՐԱՐՈՒԱԾ

ԻՊԻՊՈՍ, ՊԱՐ, ՏԻՐԵՍԻԱՍ.
ԻՊԻՊՈՍ

Կը պաղատիս, բայց թէ ուզես հաւանիլ իմ խօսքներու՝ ասոնց մըտիկ ընելով, եւ մարտնչիլ հետըս աստիճան դէմ դնէ, Պիտի 'նդունիս դարման' սփոփում ցաւերու: Պիտի խօսիմ ես իբր օտար մը զործէն Ու պատգամէն. պիտի չերթամ հեռուններն, Որովհետեւ ոչ մի նըշան չունիմ ես: Բայց արդ ես նոր քաղաքացի համարուած Այս քաղաքին, հրաման կ'ընեմ համօրէն կաղմէացուց. Զեր մէջէն ո՛վ որ գիտէ Թէ Լաբդակեան Լայոսը ո՛վ ըսպանեց, Ըտտուգութեամբ թող ինձ յայտնէ ամէն բան: Թող վախը զինք չարգիլէ ինք իր անձին Ամբաստանող ըլլալ. չըկայ խիստ պատիժ, Այլ այս երկրէն պիտի ելլէ անվընաս. Իսկ թէ խոշոն ուրիշ երկրէ մարդ մըն է, եւ զայն ճանչցող մը կայ՝ թող լուռ չըմընայ, Զայն վարձատրեմ պիտի ու լլամ շնորհակալ: Իսկ եթէ լուռ մընաք, աւ մէկը վախէն Բարեկամին համար եւ կամ իր անձին՝

1. Պիւթոն կամ Պիւթոն՝ գեկփական պատգամաւորուն է փերոսի՝ այսինքն է Ապողոնի, Արամազդի գուսակն, որ գեկեան կը հոգնի Դիւլուս կղզիէն ուր մնաւ, եւն:

2. Միկեանի աղէտներուն կ'անկարգէ:

3. Պաբին կ'ուզէ իր խօսքը:

Հրամանիս կից զարնէ, ան պէտք է լըսէ
ինծմէ՝ ես ինչ որ անկէ վերջ պիտի 'նեմ'.
Կը պատուիրեմ քնակիչներուն այս երկրին՝
Որուն կ'իշխեմ ես զօրութեանն ու զահունն,
Ո'վ ալ ըլլայ՝ տուն շրջողունիւ այնպիսին,
Չըխօսիւ հետն, ոչ ալ հազարդ ընել զինքն
Աստուածներուն ըլլայ ուխտին թէ զոհին,
Ոչ ալ ձեռքին վըրայ սուրբ ջուր լեցնել,
Այլ զայն մերժեն ամէնքն իրենց տունհիւնն,
Իբրեւ թէ 'լլար ան պղծութիւն մ', ինչպէս ինձ
Յայտնեց դեռ նոր Պիթեան պատգամն աս-
[տուածին:

Արդ ես այսպէս վըրժեմնդիր եւ պաշտպան
Կեցած եմ թէ՛ աստուածին, թէ՛ սպանուածին:
Ես կ'անիծեմ մարդախոշոյն անծանօթ
Որ գործեց այն ոհմիւրն ըլլայ թէ միեակ
Ըլլայ թէ շատ ընկերներով. չուսուականն
Իր չըտաւ կեանքը թող մաշէ չուսուածեամբ:
Ան եթէ նոյն իսկ տանըս մէջ բնակէր
Իմ գիտնալովս, թող՝ անէծքներն որ ես արդ
Անոնց գլխուն կարգադէմ՝ ինքը կըրէ.
Կը պատուիրեմ ձեզ կատարել այս ամէնն
Ինծի համար եւ աստուածին եւ երկրիս
Որ անպըտուղ եւ անաստուած կը չորնայ:
Ջի եթէ նոյն իսկ դիք խօսած ըլլային,
Դուք պէտք չէիք թողուլ առանց քառութեան
Արի մարդու մը մահը՝ ձեր արգային,
Այնք էիք դուք ոգրագործները փնտռել:
Որդ որ անոր իշխանութիւնն իմ ձեռքս է,
Ջոր ինք ունէր յառաջագոյն, եւ ունիմ
Իր անկողինն ու իր կիսն ինձ ամուսին,
Եւ եղբայրներ պիտի 'լլային մեր տղաքն
Եթէ երբեք ապրած ըլլար իր որդին՝:
Բայց արդ աղէտքն իր գլխուն վրայ ծանրացաւ.
Ուստի անոր վրէժը խնդրեմ պիտի ես
Իբր հայս ըլլար, պիտի ամէն բան ընեմ
Որ երեսան հանեմ խոշորը որդւոյն
Լաբդակոսի՝, Պոլիդորի, Կադմոսի
Սեւեհորի՝ վաղնջական նախահօր:
Մէկն այս բաներն եթէ չընէ՝ կը խնդրեմ
Աստուածներէն որ հողի անոր հունձք չըտայ
Եւ ոչ ալ կիսն զաւակներ, այլ սատկի
Սըրածութեամբ կամ աւելի ժանտ մահով:
Իսկ միւս ճետեր կաղմէական՝ որոնց է
Հրամանս հաճոյ, միշտ բարեկամ թող ըլլան
Ձեզ իրաւունքն եւ աստուածներն համօրէն:

ՊԱՐ

Որովհետեւ զիս կը ստիպես ճըզովքով՝
Այնպէս խօսիմ պիտի, արքայ. ըսպանողն
Ես չեմ, եւ ոչ ալ ըսպանողը գիտեմ.
Պատգամ դրկող փերօսին պարտքն էր ատի,
Ինք պէտք է 'սեր թէ ձվ ոհմիր գործեց:

ԻՌԻՊՈՍ

Արդար ըսիր. բայց թէ չօգնեն աստուածներն՝
Ըստիպել չի կրնար ոչ մէկ մահացու:

ՊԱՐ

Ահա քեզի երկրորդ խորհուրդ մը տամ ես:

ԻՌԻՊՈՍ

Եթէ ունիս՝ երրորդներ իսկ, տուր փութով:

ՊԱՐ

Տիրեսիսս գուշակ իշխանը գիտեմ
Որ կը տեսնէ նրման փերօս իշխանին.
Որուն հետ մէկն եթէ քննէ այս բաներն,
Յստաւորէն պիտի տորվի, տէր արքայ:

ԻՌԻՊՈՍ

Ի գործ դըրած եմ այդ ըսած միջոցդ ալ:
Ես կրէնի խրատով իրեն յըղեցի
Հրաւիրակներ կրկին, եւ շատ զարմանք է
Որ անիկա շատոնց արդէն ներկայ չէ:

ՊԱՐ

Անտարակոյտ ուրիշ ամէն բան փուն է:

ԻՌԻՊՈՍ

Ի՞նչ փուն. կ'ուզեմ ամէն բան մանրը քննել:

ՊԱՐ

Ուղեւորներն՝ ըսին՝ զանի սպաննեցին:

ԻՌԻՊՈՍ

Ես ալ այդպէս լըսեցի. մէկը սակայն
Չերեցաւ իբր ականատես իր մահուն:

ՊԱՐ

Մարդն եթէ քիչ մը վախկոտ է՝ լըսելով
Սարսափելի լուս անէծքներով՝ պիտի անոնց
Չըհանդուրժէ:

ԻՌԻՊՈՍ

Ան որ սարսափ չունեցաւ
Ոհիր գործէն, խօսք մը չի սարսափիր:

1. Որովհետեւ մեռած կը համարուի Լաբդի որդին, որ
ինքն ինչ իդիպոսն է:

2. Այսինքն՝ Լաբդի, որ էր որդի Լաբդակոսի եւ
աս՝ Պալիդորի, հն:

ՊԱՐ

Ջանի յայտնողն ահաւաստիկ մեր մէջն է.
Աստուածային գուշակն ահա կը բերեն.
Մահականացուաց մէջ միակ մարդ է անի
Որ տառագութիւնն ունի իր մէջ ընդարայս:

ԻՌԻՊՈՍ,

Տիրեսիւս, տնօրէն ամէն իրերու
Իմանալի, անճառելի, երկնային
Եւ երկրաւոր, աշքերդ թէն չեն տեսներ,
Կը գուշակեն սակայն թէ ինչ ախտերով
Կը վարակուի քաղաքն, որուն, ո՛վ իշխան,
Կը գտնենք քեզ միայն պաշտպան եւ փրկիչ:
Ձի Ապոլոն, — գեսպաններէն՝ զոր իրեն
Ուղարկեցինք՝ չըլըսեցիր եթէ դուն, —
Պատասխանեց՝ թէ այս ախտէն փրկութեան
Միակ ճամբան, եթէ աղէկ հասկըցանք,
Ըսպանողները Լայոսի պէտք է մենք
Կամ ըսպանենք եւ կամ երկրէն վըտարենք:
Արդ մի՛ զլանար քու օգնութիւնըդ մեզի,
Ըլլայ հմայքով, ըլլայ ուրիշ հնախօսներով
Փրկէ քեզ ինքը, փրկէ քաղաքը եւ զիս,
Եւ պղծութիւնն ամբողջ օրքէ սպանուածին:
Մեր ապաւնէն եւ յոյսը դու ինքըդ ես.
Ունեցածովն ու կրցածովն օգտակար
Ըլլալ՝ մարդոց գործերուն պիտո չքնաղն է:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Ո՛հ, աւա՛ղ, ո՛րքան դժբեղակ է գիտնալն
Երբ գիտցողին չ'օգնիր. շատ լաւ գիտէի
Էս այդ ամէնը՝ բայց մոռցայ. եթէ ոչ
Ես ինքքս հոս եկած պիտի չըլլայի:

ԻՌԻՊՈՍ

Եւ ինչո՞ւ այդպէս վըհատած եկար դուն:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Ձիս տուն դրկէ. եթէ մըտիկ ընես ինձ,
Լաւ պիտի 'լլայ մեր երկուքին ալ համար:

ԻՌԻՊՈՍ

Չըսիր իրաւ եւ հաճոյ բան մը քաղքին
Որ քեզ սընուց՝ զայն քու խօսքէդ զրկելով:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Եւ ոչ իսկ քեզ համար օգուտ է քու խօսքդ.
Որպէս զի ես ալ քիզի պէս չընեղուիմ:

ՊԱՐ

Աստուածներուն անունով մի՛ զրկեր մեզ
Գիտութենէդ, քեզ կ'աղաչենք գետնամած:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Իմաստուն մարդ չըկայ ձեր մէջ. ես երբեք
Իմ աղէտներս պիտի չըսեմ, որպէս զի
Չըստիպէ զիս հարկն ըսելու քուկիներդ:

ԻՌԻՊՈՍ

Ի՛նչ կ'ըսես դուն. գիտես եւ լմու պիտի ծնաս.
Մատնել՝ կ'ուզես մեզ եւ քաղաքն ըսպաննել:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Ձեմ ուզեր ոչ քեզ վշտացնել եւ ոչ զիս.
Ինչո՞ւ համար զուր հարցումներ կ'ընես ինձ.
Ինչ դուն բան մըն ալ պիտի չիմանաս:

ԻՌԻՊՈՍ

Ո՛վ չարերուն ամենաշարը (զի դուն
Բարկացնէիր պիտի ժայռին բընութիւնն).
Պիտի չիօսի՞ս, ու ծնաս անո՞ստ, անողո՞ք:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Պարսանցիք յամառութիւնըս, իսկ դուն
Հետեղ բնակողը չըտեսար. եւ միայն
Ելեր եւ զիս կը բամբասես կը բասրես:

ԻՌԻՊՈՍ

Եւ ո՞վ պիտի չըզայրանար լըսելով
Ատանկ խօսքեր, եւ նստատիւքը որով.
Դուն ոչս քաղաքը կը լըւաս կը ցողուես:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Ատոնք ըլլան պիտի՛ լընեմ ես թէն:

ԻՌԻՊՈՍ

Ինչ որ ըլլայ պիտի դուն պէտք է ըսես:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Աւելի բան պիտի չըսեմ. բարկացիր,
Եթէ կ'ուզես, պիտո վայրենի բարկութիւնն:

ԻՌԻՊՈՍ

Այս բարկութեանըս մէջ չընեմ պիտի գանց
Ինչ որ կ'անցնի մտքէս. գիտցիր թէ դուն ինձ
Կը թուիս գործին մեղսակից, նոյն իսկ գործօն,
Բայց ոչ ձեռքով. ունենայիր եթէ այժմ՝
Պիտի 'սէի թ' այս գործը քուկդ է միայն:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Իրա՛ւ, եւ արդ կը հրամայեմ որ մընաս
Տըւած վճարդ վըրայ, եւ այս օրուընէ
Մի՛ խօսիր ոչ ինձ, ոչ ասոնց. այս երկրին
Դու ինքըդ ես ապականիչն ամպարիշտ:

ԻՌԻՊՈՍ

Անամոթ, դո՛ւն ես որ այդպէս կը խօսիս.
Ո՛ր կը կարծես փախչիլ պրծիլ իմ ձեռքէս:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Պրծա՛յ. հըզօր ճշմարտութիւնն իմ կողմս է:

ԻՌԻՊՈՍ

Ո՛վ սորվեցուց քեզ զայդ, անշուշտ ոչ արուեստդ:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Դո՛ւն, զի ինծի բռնի խօսիլ ստիպեցիր:

ԻՌԻՊՈՍ

Ի՛նչ բան. նորէն ըսէ որ լաւ հասկընամ:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Ձըհասկըցա՛մ առաջ, փորձե՛լդ ի՛նչ է:

ԻՌԻՊՈՍ

Շատ վստահ չեմ, ըսածդ անգամ մ'ալ կրկնէ:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Կ'ըսեմ թէ դուն ես քու փնտրած մարդասպանդ:

ԻՌԻՊՈՍ

Բայց դուն երկու անգամ պիտի չըլուտաս
Ձընախատես զիս անպատիժ:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Խօսի՛մ դեռ

Որպէս զի դուն անկի ելլես մոլիս:

ԻՌԻՊՈՍ

Խօսէ՛, որչափ կ'ուզես, խօսքերդ զուր են:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Կ'ըսեմ. դուն չես գիտեր թէ ի՛նչ հանգոյցներ
Ամթալի քեզ կը զօդեն անձերու
Որ ամենէն սիրելիներն են քեզի.

Ի՛նչ չարիքի մէջն ես թէ դուն՝ չես գիտեր:

ԻՌԻՊՈՍ

Դուն կը կարծես թէ պիտ' ասոնք բաշաղես
Անպատուհաս:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Եթէ ունի զօրութիւն

ձշմարտութիւնն:

ԻՌԻՊՈՍ

Ա՛յո, ունի, բայց անշուշտ

Քու մէջըդ չէ, քու մէջ չըկայ. կոյր ես դու
Ականջով, կոյր մտքով, եւ կոյր աչքերով:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Թշուառական, ի՛նչ նախատինք որ կ'ընես
Արդ դուն ինծի, ոչ ոք պիտի գտնուի
Որ քեզ փութով նոյն լուսանքները չընէ:

ԻՌԻՊՈՍ

Շնորհիւ մութին որ ըզքեզ շուրջ կը պատէ,
Ոչ ես, եւ ոչ անոնք որ լոյս կը տեսնեն
Քենէ երբեք վախնալիք բան մը չունին:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Ճակատագիրդ իմ ձեռքերէս խնայ չէ,
Ապողոնին՝ հոգն անոր, ինք կը բաւէ:

ԻՌԻՊՈՍ

Այդ հընարքները կրէնի՛նն են թէ քուկդ:

ՏԻՐԵՍԻԱՍ

Կրէնի քեզի Պնաս չէ, այլ դուն քու անձիդ:

ԻՌԻՊՈՍ

Հարըստութիւն, իշխանութիւն եւ հանճար,
Կեանքը չքնաղ զօրծող ձօներ գերագոյն,
Ձեր շուրջը որքան չար աչքեր կը ծըլան.
Այս մականին համար զոր ձեռքը զըրաւ
Քաղաքն իբրեւ պարգեւ՝ առանց ուզելուս,
Մտերիմ կրէնին՝ իսկզբանէ սիրելին՝
Սըպրդէլով սողոսկ՝ կ'ուզէ տապալել
Ձիս իմ զահէս, որսալով ժանա՝ խաբեբայ
Կախարդ մը չար. սրատես միայն իր շահուն,
Իսկ արուեստին մէջ ի ծընէ կոյր ծընած:
Օ՛ն ըսէ՛ ինձ. ի՛նչ բանի մէջ եղար դուն
Գուշակ ճարտար. երբ երգեցիկ քածն հոս էր
Ինչո՛ւ համար քաղաքացւոց փրկութեան
Հնարք մը, միջոց մը չըզըտար: Անկասկած՝
Առջի եկող մարդուն տրուած չէր լուծել
Այն անեղծուածը, եւ կար պէտք ըղծութեան.
Դուն չըկրցար զայն գուշակել ոչ հաւու
Հըմալքներով եւ ոչ ալ դից օգնութեամբ.
Իսկ ես գալով, առանց գուշակ ըլլալու,
Եւ առանց հաւ հըմալքելու, կարկեցի
Ձինքը, եւ արդ դուն կը փորձես տապալել
Ձիս իմ զահէս, համարելով որ քեզի
Տեղ մը պիտի ապահովել կարենաս
Կըրէնին աթոռին քով: Կը թըլի
Ինծի թէ դուն եւ ան՝ որուն հետ մէկտեղ
Ձայդ նիթեցիք, լալով վանէք պիտի զիս:
Եթէ սակայն ծեր չըլլայիր՝ պատիժէդ
Քու խօլութիւնդ իմանայիր պիտի դուն:

ՊԱՐ

Ասոր եւ քու խօսքերդ, ո՛վ իդիպոս,

Կեզ կը թըրի թէ բարկութեամբ են ըսուած.
Վէճերն օգուտ չունին. շահանք աւելի
ձառաարութեամբ մեկնել պատգամն աստուածին:

ՏԻՐԵՍՒԱՍ

Դուն թագաւոր թէն, խօսքի դէմ սակայն
Խօսք ընելու ես ալ ունիմ իրաւունք:
Գծիրդ չեմ ես, եմ փերոսի պաշտօնեայ,
Եւ կրէնի պաշտպանութեան չունիմ պէտք:
Իմ կոյր ըլլալը երեսիս զարկիր դուն
Նախատեսօք. արդ կ'ըսեմ քեզ. աչք ունիս,
Եւ չես տեսներ ինչ չարիքի մէջ ըլլալդ,
Չես գիտեր ո՛ր կը բռնակիս, որոնց հետ
Կը կիսակցիս. որոնցմէ՞ ծնած ես՝ գիտես:
Քուկիներուդ դուն թշնամի ես անգէտ,
Անոնց որ դժոխքն են, եւ անոնց՝ որ ողջ են:
Երկհարուածեան Անէծքը հօրըդ եւ մօրդ
Օր մ'ըզքեզ այս երկրէն պիտի հալածեն
Ձարհուրելի ոսքերով, քեզ՝ որ հիմա
Լոյս կը տեսնես՝ պիտի տեսնես յետոյ մութն:
Ո՛ր նաւերու կայանը, ո՛ր կիթերոնն՝
Ընդհուպ պիտի չըհնչեն քու ճիշերով
Երբոր ճանշնաս դուն հարսանիքն՝ որուն մէջ
Յաջող հովով նաւարկեցիր անհանգիստ
Քու պալատիդ մէջ, ու դուն չես գիտեր դեռ,
Խուժանն անհուն աղէտներուն՝ որ վըրադ
Պիտի խուժեն, խուժեն որդւոցըդ վըրան:
Անկէ յետոյ թշնամանէ՞ դուն կրէնն
Ու իմ բերանս. մահացուաց մէջ չըկայ մարդ
Որ քեզի պէս չարախառնաւ շնջելի:

ԻՌԻՊՈՍ

Հնամր է լըսել համբերութեամբ այս բաներն.
Չըկորսըճիս պիտի դուն չնտ, անյապաղ,
Դառնալով ետ փութով ընդկրուկ այս տունէն:

ՏԻՐԵՍՒԱՍ

Չէի գար՝ զիս եթէ կանչած չըլլայիր:

ԻՌԻՊՈՍ

Չէի գիտեր թէ խնեթ խօսքեր պիտի 'սես.
Թէ ոչ՝ այսքան փութով չէի կանչիր տուն:

ՏԻՐԵՍՒԱՍ

Անմիտ ծընած եմ ես ըստ քու կարծիքիդ.
Բայց մըտաւոր՝ քու հօրդ ու մօրդ կարծիքով:

ԻՌԻՊՈՍ

Որոնց. կեցիր. ո՛ր մահացուն ծընաւ զիս:

ՏԻՐԵՍՒԱՍ

Այս օրը քեզ պիտի ծընունդ տայ, մահ տայ:

ԻՌԻՊՈՍ

Ձեզ՝ մէկդի առակաւոր՝ մութ լիզուդ:

ՏԻՐԵՍՒԱՍ

Առեղծուածները լուծելու ճարտար չե՛ս:

ԻՌԻՊՈՍ

Ջարկ երեսիս այն ինչ որ մեծ կ'ընէ զիս:

ՏԻՐԵՍՒԱՍ

Սակայն այս փառքն է որ ըզքեզ կորսնցուց՝,

ԻՌԻՊՈՍ

Բայց թէ քաղաքն ազատեցի՝ ինչ փոյթ է:

ՏԻՐԵՍՒԱՍ

Արդ կը մեկնիմ, ու դուն, մանուկ՝, ա՛ռ տար զիս:

ԻՌԻՊՈՍ

Թող տանի չուս, զի օտքերուս փաթթըած
Կը նեղես զիս. անգամ մ'ասկէ երբ մեկնիս
Ձիս պիտ' այնչեւ չըխընս, չըտուկես:

ՏԻՐԵՍՒԱՍ

Ըսելով ինչ բանի համար որ եկայ,
Արդ կը մեկնիմ քու երեսէդ աներկուկ.
Կեանքիս վըրայ իշխանութիւն չունիս դուն.
Արդ կ'ըսեմ քեզ. Մարդը զոր դուն կը փնտռես
Ըսպառնալեօք՝ իբր ըսպանող Լայոսի՝
Հոս է. զանի օտարական կը կարծեն,
Բայց ան պիտի բնիկ թեքացի յայտնելի:
Չուրախացնէ պիտի զինքն այդ յայտնութիւնն:
Ականին՝ կոյր, հարուստն աղքատ պիտի 'լլայ,
Ու ցուպ մը ձեռքն օտար երկիր պիտ' երթայ.
Պիտ' յայտնելի եղբայր եւ հայր իր տըղոց,
Եւ զինք ծընող կընող որդի՝ 'ամուսին.
Անկողնակից իր հօր եւ հօրն ըսպանող.
Հիմա զնա տուն եւ այս բաները քննէ,
Եւ եթէ սուտ գտնես՝ ըսէ՛ դուն որ ես
Ըղձութենէ բընաւ բան չեմ հասկընար:

1. Բէնովիայ կիթերոն լիւր և նաւահանգիստները
պիտի արգանգնեն քու ճիշերդ՝ երբ զօւժեմ մօրդ հետ
ամուսնութեանդ աղէտները, որով որդիներդ քեզի եղբայր
պիտի ըլլան,

2. Այսինքն է Ափրիքի առասպելը լուծելը, որ հզաւ
պատճառ իր աղէտներուն:

3. Իրեն առաջնորդ մանուկն կը խօսի. կոյր էր
ինքը:

ՊԱՐ

Ո՛վ է անի՛ գոր դեւփական
Աստուածախօս վէճը՝ զուժեց
Թէ արիւնոուշտ ձեռուընկերով
Գործեր է գործ գարհուրելի։
Արդ ժամանակ է որ անի
Քան մըրըրկուտն երիվարներն
Արագ շարժէ ոտքն ու փախչի։
Արամազդի որդին համակ զինավառ
Կը յարձակի վրան կրակով ու շանթով,

Եւ Պարկաները դժնէ

Անվրիպելի՛ անմոլոր

Կը հայածեն զանիկաւ։

Ջի ձիւնեղէն Պառնասոսէն
Յայտնըեցաւ անա պատգամ
Հրամայելով ամէն մէկուն
Քո անծանօթն հետազօտեն։
Ջի ան վայրի անտառներուն,
Անձաններուն՝ Լայրերուն մէջ
Կը թափառի ցուլի մը պէս,
Թշուառական՝ թշուառ ոտքով
Մէն միայնակ կը փախըտի
Երկրի պորտին՝ հըմալայներէն։
Անոնք սակայն
Միշտ կենդանի
Կը թռչին շուրջն։

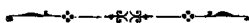
Հաւահըմայն իմաստուն
Ահեղօրէն կը խոռվէ
Ջիս ինքս որ չեմ հաւատար,
Բայց չեմ պատգամ ուրանար։
Բայց թէ ես ի՛նչ պիտի՛ սեմ
Վարանամիտ կը մընամ։
Միտքս անըստոյգ կը թեւածէ
Ջրտեսնելով հոս եւ հոն։
Ջի Լաբդակեանց պատգամն ի՛նչ էր,
Կամ զաւակին Պոլիքսոսի,
Ջիմացուց մէջ նախ, եւ ոչ արդ։
Որպէս զի այդ վըրկայութեամբ
Իդիպոսի պերճ անունին
Դէմ կանգնէի եւ ռիւսիմ,
Եւ վրէժխնդիր Լաբդակեանց
Անծանօթ մահերուն։

1. Ապողոնի Գնէփիս մէջ ունեցած Անձաւ կամ զիւթարանը, Պառնասոսի մօտ։
2. Գնէփիւր հրկրի մէջանէսը կը համարուէր, Վոր աշխարհաբար Պորտ կը կոչէին։
3. Այսինքն՝ իշխպոսի։
4. Սփինքը, որուն յաղթելով հանճարեղ երևցաւ, եւ հաճոյ քաղաքին։

Բայց Արամազդ ԼԱպողոն
Հանճարիմաց են, գիտեն
Մարդոց գործերն, իսկ թէ զէ
Գուշակ մը զիս մարդոց մէջ՝
Ճշմարիտ չէ դատաստանն։
Այլ սակայն մարդ մը կրնայ
Իմաստութեամբ զլել աղցիլ
Իմաստութիւնն։ Ես երբեք
Պիտի չըլլամ՝ իր մասին՝
Ուղիղ պատգամ չըլլած՝
Պարտաւորաց համամիտ։

Ջի թեւաւոր կոյսն՝ անոր հետ մրցելով,
Տեսնըեցաւ անի փորձով իմաստուն
Եւ քաղաքին հաճոյ։ Եւ արդ իմ սրտէս
Ան չըտեսնէ պիտի երբեք չարութիւն։
(Շարունակելի)

Թրգմ. Հ. Ա. ՂԱԶԻԿԵԱՆ

Վ Ա Ն - Տ Ո Ս Պ

Այն բարձր ու սե հին բերդերէն Վան-Տոսպի
Կ'առնեմ թէքի արծուէնի.

Ու բարեպաշտ խորաններէն դիցանուէր
Ջահն իմ հոգւոյս եմ վառեր.

Անահտական տեսիլներով տեսչավառ
Կ'անցնիմ դարեր սըրավար,
Պըղընձէ գուռն հսկաներու պալատին
Գալ համբուրել անձկագին։

Գու նստած ես ժայռերու մէջ ահաւոր
Որպէս մի կոյս մենաւոր
Ուր մօթն ու լոյս կը մարտնչին հե ի հե
Իբրեւ երկու վիշապ դեւ։

Եով ու ցամաք յորձանք տըւին ոտքիդ քով
Ալէկոծուած ու խըռով.
Եւ ամպացած՝ մարտիկներուդ փոշին սուրբ
Պատած է քեզ քողով նուրբ։

Պաշներդ անմահ՝ շանթերդ տարին հըրացայտ
Անապատէ անապատ.

Մուրթ յօնքերուդ մէջն յաղթանակդ է կանգնած
Մըրըրկօրէն մարմնացած։

Ես հոգեմաշ՝ փողոցներէդ կ'անցնիմ լուռ
Գիշերներուն պէս տընուր.
Եւ աղօթկեր իմ բազուկներս կ'երկարին
Մեհաններուդ դիւթանքին.